

Маринченко Євгеній Олегович,
доктор філософії, доцент кафедри професійної освіти та
технологій сільськогосподарського виробництва,
Глухівського НПУ ім. О. Довженка
(м. Глухів, Україна);
Ситніков Олег Миколайович,
аспірант кафедри професійної освіти та
технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка,
Галісевич Вадим Григорович,
аспірант кафедри професійної освіти та
технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ПІДГОТОВЦІ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Інноваційні процеси в системі вищої освіти в Україні тісно пов'язані з модернізацією освітнього процесу, наближенням його до європейських і світових стандартів, що в свою чергу, підвищує вимоги до якості освіти та підготовки викладачів, здатних застосовувати інноваційні підходи у підготовці викладачів професійної освіти.

Аналіз наукових джерел свідчить про наявність наукових праць, присвячених вивченню проблем підготовки майбутніх педагогів професійного навчання закладів вищої освіти за кордоном: Н. Карпенко, Н. Мельник, Т. Поніманська та ін. [4]. Однак, не дивлячись на значну кількість досліджень, питання підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної професійної діяльності в зарубіжних країнах залишається відкритим.

Професійна педагогічна підготовка фахівців в університетах Швеції стала предметом дослідження багатьох дослідників, серед них Н. М. Карпенко [1].

Підготовка фахівців в Швеції на думку дослідників є практично-орієнтовано, має міцну фундаментальну основу і носить міждисциплінарний характер, ефективно сприяє формуванню професійного світогляду і цілісного

сприйняття об'єктивної дійсності. Формування змісту педагогічної освіти базується на принципах гуманізації, гуманітаризації, фундаменталізації, інтеграції, диференціації, історизму та практичної спрямованості. Цілісність змісту забезпечується завдяки комплексній організації навчання майбутніх фахівців, яка передбачає інтеграцію трьох складових: навчально-пізнавальної, науково-дослідної та навчально-практичної діяльності [2].

Після реалізації навчальних програм різного рівня студенти можуть отримати загальні або професійні дипломи, види ступенів яких визначаються Постановою про вищу освіту. Закінчивши перший цикл, студенти отримують загальний університетський диплом після двох років навчання, диплом бакалавра - після трьох років, або професійний диплом, якщо тривалість програми становить менш ніж чотири роки. Другий цикл передбачає навчання за одне, або дворічними програмами магістерської підготовки. На третьому циклі пропонується здобуття наукових ступенів доктора Phd (після двох років) і доктора (після чотирьох років). [4]

Науковий ступінь, який надається за напрямом «Освіта» у Швеції, вважається професійною. Всі випускники, які навчаються за оновленою програмою педагогічної підготовки, отримують ступінь «Lärarexamen». Зауважимо, що цей термін може перекладатися як «Бакалавр освіти» (180, 210 кредитів) або «Магістр освіти» (270, 300, 330 кредитів) в залежності від тривалості програми.

На завершальному етапі навчання передбачається написання дипломної роботи, яка є своєрідною підготовкою випускника до навчання на наступному циклі.

Відзначимо, що одним з перспективних механізмів вдосконалення системи підготовки викладачів професійної освіти в Швеції є розвиток дистанційної освіти, представленого як окремими навчальними курсами, так і програмами, які надають студентам можливість отримати ступінь бакалавра або магістра.

Розглянемо особливості підготовки майбутніх викладачів професійної освіти в університетах Німеччини. Відповідно до прийнятої в Німеччині класифікації всі установи вищої освіти поділяються на три групи:

а) університети (класичні, технічні, загальноосвітні та спеціалізовані установи університетського рівня - вищі педагогічні, теологічні та медичні школи). Більшість університетів мають класичну структуру. Головним завданням їх є наукові дослідження і підготовка кадрів вищої кваліфікації.

б) вищі професійні школи зі спеціалізованою професійною підготовкою, готують фахівців з інженерії, бізнесу, менеджменту та т. п.;

в) вищі школи (коледжі) мистецтв і музики.

Випускникам вищих навчальних закладів Німеччини після складання державного іспиту присвоюють титул дипломованого спеціаліста, а в університетах - магістра, що дає право на відповідну фахову діяльність та аспірантуру. [3]

Цікавим, в контексті нашого дослідження, є досвід підготовки майбутніх викладачів в Хайделберзького університеті (Німеччина). Проведене дослідження Н. І. Мельник показало, що університет здійснює підготовку викладачів професійної освіти; забезпечується бакалаврську та магістерську підготовку викладачів професійного навчання [2].

Процес формування професійної компетентності майбутнього викладача професійної освіти в Хальденберзькому університеті освіти, який є зразком класичних університетів в Німеччині, реалізується через різні форми, методи і засоби організації освітнього процесу, найбільш ефективними з яких є: практична діяльність (на семінарах і практичних роботах); Лабораторна робота; поза аудиторна діяльність (здійснення педагогічної діяльності і практики в межах університету, а саме участь в освітніх програмах для громадськості, які розробляються і здійснюються під керівництвом провідного наукового університету) представлених у вигляді всіх видів практик; форми самостійної роботи - студентські та загально університетські конференції, науково-педагогічні брифінги (консультації), курсове проектування (курсіві роботи), дипломне проектування (дипломні роботи);

традиційні методи - науково популярні лекції, розповіді, бесіди, практичні вправи, навчально-дослідні завдання, заліки, іспити та інші, а також інноваційні методи - дискусія, обговорення проблемних питань, евристична бесіда, мікрофон; відео-презентація, електронні курси; тренінг, «мозковий штурм», «акваріум», метод синектики, дидактичні ігри та інші [1].

На думку професора Хальденбергського університету К. Хольца, обґрунтоване поєднання традиційних та інноваційних методів навчання у вищій школі є запорукою якісної професійної освіти і формування висококваліфікованого, компетентного магістра [4].

Таким чином, результати проведеного дослідження показують, що підходи до організації підготовки майбутніх викладачів професійної освіти в європейських країнах вирішуються по різному.

Список використаних джерел та літератури

1. Yevhenii Marynchenko, Tetiana Serha, Tetyana Chumak, Anna Makogin, Vasyl Salabai. (2023). Psychological aspects of the landscape of modern organizational and pedagogical conditions of training of specialists through the integration of education, science and production in Ukraine. AD ALTA-Journal of Interdisciplinary Research. 2023. Vol.13. Issue 1, Special Issue XXXIV. Pp. 207–216. URL: <https://www.magnanimitas.cz/13-01-xxxiv>.

2. Marynchenko Yevhenii. Pedagogical Conditions of Forming the Readiness of the Future Teacher of Professional Training for Innovative Activity in Agricultural Production. *Traektoriâ Nauki = Path of Science. Section "Education"*. 2020. Vol. 6. No 10. Pp. 4009-4017.

3. Маринченко Є. О. Дуальне навчання як важлива складова інноваційної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. 2019. Вип. 1. С. 130 –135.

4. Маринченко Є. О. Інноваційні підходи у підготовці викладачів професійної освіти в освітньому просторі європейських країн. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2017. Вип. 7 (2). С. 81–86.